
OBSAH

Seznam zkratk	12
O autorech	13
Úvod	15
1 Základní principy daně z příjmů fyzických a právnických osob	17
1.1 Vymezení pojmu daň	17
1.2 Legislativní východiska	18
1.3 Členění zákona o daních z příjmů	20
1.4 Další právní předpisy související se zdaněním příjmů fyzických a právnických osob	21
1.5 Daňové subjekty	23
1.5.1 Poplatníci daně z příjmů fyzických osob	24
1.5.2 Poplatníci daně z příjmů právnických osob	25
1.5.3 Smlouvy o zamezení dvojímu zdanění	26
1.6 Registrace k daním z příjmů	29
1.6.1 Registrační povinnost poplatníka daně z příjmů fyzických osob	30
1.6.2 Registrační povinnost poplatníka daně z příjmů právnických osob	31
1.6.3 Registrační povinnost plátce daně	32
1.7 Registrace u správy sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovny	32
1.8 Zdaňovací období	33
1.9 Daňové přiznání k dani z příjmů a lhůty pro jeho podání	35
1.9.1 Povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob	38
1.9.2 Povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob	41
1.10 Vyměření daně	42
1.11 Doměření daně	44
1.12 Lhůta pro stanovení daně	45

1.13	Úprava prekluzivní lhůty v § 38r zákona o daních z příjmů	50
1.14	Splatnost daně	52
1.15	Zálohy na daň	53
1.16	Lhůta pro placení daně	56
2	Metodika stanovení základu daně a daňové povinnosti fyzických a právnických osob	58
2.1	Metodika stanovení základu daně a daňové povinnosti u poplatníků – fyzických osob	58
2.1.1	Příjmy ze závislé činnosti (příjmy ze zaměstnání a funkční požitky)	69
2.1.1.1	Vymezení příjmů, které jsou předmětem daně.	69
2.1.1.2	Nepeněžní příjmy, které jsou předmětem daně	71
2.1.1.3	Příjmy, které nejsou předmětem daně	72
2.1.1.4	Příjmy, které jsou od daně osvobozeny	74
2.1.1.5	Stanovení základu daně	77
2.1.1.6	Prohlášení k dani	80
2.1.1.7	Výpočet zálohy na daň dle § 38h zákona o daních z příjmů	81
2.1.1.8	Samostatný základ daně podle § 6 odst. 4 zákona o daních z příjmů	83
2.1.1.9	Roční zúčtování záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daňového zvýhodnění ..	84
2.1.2	Příjmy ze samostatné činnosti	85
2.1.2.1	Stanovení obecného základu daně	86
2.1.2.2	Evidence nezbytná pro zjištění základu daně.	87
2.1.2.3	Podmínky vedení účetnictví u fyzických osob.	87
2.1.2.4	Podmínky vedení daňové evidence u fyzických osob	89
2.1.2.5	Vedení záznamů o příjmech a evidenci pohledávek	92
2.1.2.6	Daň stanovená paušální částkou.	94
2.1.2.7	Problematika podnikání manželů.	95
2.1.3	Příjmy z kapitálového majetku	96
2.1.4	Příjmy z nájmu.	96
2.1.5	Ostatní příjmy	97
2.2	Metodika stanovení základu daně a daňové povinnosti u poplatníků – právnických osob	101

2.2.1	Obecné principy stanovení základu daně a daňové povinnosti	101
2.2.1.1	Obecný základ daně	105
2.2.1.2	Samostatný základ daně	107
3	Nezdanitelné části základu daně a položky snižující základ daně	109
3.1	Nezdanitelné části základu daně	109
3.1.1	Bezúplatná plnění (dary)	109
3.1.2	Úroky z hypotečního úvěru či z úvěru ze stavebního spoření.	114
3.1.3	Příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření a další obdobné produkty . . .	120
3.1.4	Příspěvky na soukromé životní pojištění	123
3.1.5	Členské příspěvky odborové organizaci	127
3.1.6	Úhrada za zkoušky ověřující další vzdělání	127
3.1.7	Závěrečné poznámky k nezdanitelným částem základu daně u fyzických osob	128
3.2	Položky odčitatelné od základu daně	129
3.2.1	Daňová ztráta	129
3.2.1.1	Základní podmínky uplatňování daňové ztráty dle § 34 odst. 1 a § 38n zákona o daních z příjmů	129
3.2.1.2	Specifické podmínky uplatňování daňové ztráty dle § 38na zákona o daních z příjmů	131
3.2.2	Projekty výzkumu a vývoje	135
3.2.3	Podpora odborného vzdělávání	137
3.2.3.1	Pořízení majetku na odborné vzdělávání	138
3.2.3.2	Výdaje vynaložené na žáka nebo studenta.	139
3.2.4	Závěrečná poznámka k položkám odčitatelným od základu daně u fyzických osob	140
4	Slevy na dani pro fyzické a právnické osoby	141
4.1	Zaměstnávání osob se zdravotním postižením	141
4.2	Investiční pobídky	144
4.3	Osobní slevy na dani	145
4.3.1	Sleva na poplatníka	145
4.3.2	Sleva na manžela/ku	145
4.3.3	Sleva na invaliditu	149
4.3.4	Sleva pro zdravotně postižené	149

4.3.5	Sleva na studenta	150
4.3.6	Sleva za umístění dítěte	152
4.3.7	Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	153
4.4	Závěrečné poznámky ke slevám na dani u fyzických osob	155
5	Principy posuzování daňové účinnosti vybraných výdajů (nákladů)	157
5.1	Obecné principy posuzování účinnosti daňových výdajů (nákladů)	157
5.2	Nakládání s majetkem poplatníka z hlediska daně z příjmů.	161
5.2.1	Odpisy dlouhodobého majetku	161
5.2.1.1	Odpisovaný dlouhodobý hmotný majetek	162
5.2.1.2	Odpisovaný dlouhodobý nehmotný majetek	164
5.2.1.3	Technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku.	166
5.2.2	Problematika zásob z hlediska daně z příjmů	167
5.2.3	Daňové odpisy hmotného majetku odpisovaného dle účetních předpisů metodou komponentního odpisování	171
5.2.4	Vyřazení majetku a s tím spojené daňové důsledky	172
5.2.4.1	Vyřazení odpisovaného dlouhodobého hmotného majetku	172
5.2.4.2	Vyřazení neodpisovaného dlouhodobého hmotného majetku	177
5.2.4.3	Vyřazení odpisovaného a neodpisovaného dlouhodobého nehmotného majetku	178
5.2.5	Tvorba rezervy na opravy hmotného majetku	178
5.3	Finanční leasing versus nájem	182
5.3.1	Podmínky pro uznání finančního leasingu ve výdajích (nákladech) poplatníka.	182
5.3.2	Nájem.	194
5.3.3	Technické zhodnocení majetku provedené nájemcem.	194
5.3.4	Technické zhodnocení provedené na majetku pořízeném na finanční leasing	204
5.4	Pravidla nízké kapitalizace	205
5.4.1	Jak určit vztah spojitosti mezi dlužníkem a věřitelem?	208
5.4.2	Jak určit výši nedaňových úroků, resp. finančních výdajů (nákladů)?	211
5.4.3	Úroky placené do zahraničí z hlediska testu nízké kapitalizace.	217

5.5	Paušální výdaj na dopravu	219
5.6	Opravné položky k pohledávkám a odpis pohledávek	222
5.6.1	Opravné položky k pohledávkám	222
5.6.1.1	Opravné položky za dlužníky v insolvenčním řízení (§ 8 zákona o rezervách)	223
5.6.1.2	Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. 12. 1994 (pohledávky tzv. nového bloku podle § 8a zákona o rezervách)	224
5.6.1.3	Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám po splatnosti rozdělené podle rozvahové hodnoty k datu jejich vzniku (§ 8c zákona o rezervách)	227
5.6.1.4	Opravné položky z titulu ručení za celní dluh (§ 8b zákona o rezervách)	227
5.6.2	Odpis pohledávek	229
6	Transformace výsledku hospodaření na základ daně poplatníka	232
6.1	Základní princip	232
6.2	Úpravy výsledku hospodaření a základu daně v rámci daňového příznání k dani z příjmů právnických osob	234
6.3	Praktické příklady	243
7	Specifické daňové případy u fyzických osob	248
7.1	Specifika stanovení základu daně včetně povinnosti platit sociální a zdravotní pojištění	248
7.1.1	Optimalizace daňové povinnosti	248
7.1.1.1	Rozdělování společných příjmů a výdajů	248
7.1.1.2	Výpočet příjmů spolupracujících osob	251
7.1.2	Základní povinnosti z hlediska sociálního a zdravotního pojištění	253
7.2	Problematika přechodu z uplatňování skutečných výdajů (nákladů) na paušální výdaje a naopak	255
7.2.1	Úpravy rozdílu mezi příjmy a výdaji v důsledku změny způsobu uplatňování skutečných výdajů na paušální výdaje	256
7.2.2	Úpravy rozdílu mezi příjmy a výdaji v důsledku změny způsobu uplatňování paušálních výdajů na skutečné výdaje	258

7.3	Problematika přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví a naopak	259
7.3.1	Přechod z daňové evidence na vedení účetnictví	259
7.3.2	Přechod z vedení účetnictví na vedení daňové evidence.	262
7.4	Inkorporace daně dědické a darovací do zákona o daních z příjmů z pohledu daně z příjmů fyzických osob	263
7.5	Daňové aspekty tichého společníka	270
7.6	Ukončení účasti člena v obchodní korporaci	272
7.6.1	Ukončení účasti společníka ve společnosti s ručením omezeným – realizace vypořádacího podílu	273
7.6.2	Převod podílu společníka ve společnosti s ručením omezeným	276
7.7	Ukončení podnikání fyzické osoby	277
7.7.1	Ohlašovací povinnost poplatníka a archivace dokladů	277
7.7.1.1	Ohlášení ukončení podnikání prostřednictvím živnostenského úřadu	277
7.7.1.2	Ohlášení ukončení podnikání prostřednictvím jiných institucí	279
7.7.1.3	Archivace dokladů	280
7.7.2	Úpravy základu daně, pokud poplatník vedl účetnictví.	280
7.7.3	Úpravy základu daně, pokud poplatník vedl daňovou evidenci	281
7.7.4	Úpravy základu daně, pokud poplatník uplatňoval výdaje procentem z příjmů	282
7.7.5	Obchodní majetek poplatníka při ukončení podnikání	283
8	Specifické daňové případy u právnických osob	285
8.1	Základní principy zdaňování veřejně prospěšných poplatníků.	285
8.2	Základní principy zdaňování provozovatelů solárních elektráren	290
8.3	Zdaňování příjmů veřejných obchodních společností a komanditních společností včetně jejich společníků	294
8.3.1	Zdaňování příjmů veřejných obchodních společností (v. o. s.)	294
8.3.2	Zdaňování příjmů komanditních společností.	295
8.4	Inkorporace daně dědické a darovací do zákona o daních z příjmů z pohledu daně z příjmů právnických osob	296

9	Základní principy zdaňování svěřenských fondů	300
9.1	Svěřenský fond jako nový právní institut	300
9.2	Svěřenský fond a daň z příjmů	302
9.3	Obmyšlený jako poplatník daně z příjmů	302
9.4	Svěřenský fond jako poplatník daně z příjmů	305
10	Základní principy zdaňování cenných papírů	309
10.1	Obecné principy	309
10.2	Zdanění příjmů z cenných papírů u fyzických osob – nepodnikatelů	310
10.2.1	Běžný příjem – příjem z držby cenného papíru	310
10.2.2	Kapitálový příjem – příjem z prodeje cenného papíru	311
10.3	Zdanění příjmů z cenných papírů u fyzických osob – podnikatelů	315
10.3.1	Běžný příjem – příjem z držby cenného papíru	315
10.3.2	Kapitálový příjem – příjem z prodeje cenného papíru	315
10.4	Zdanění příjmů z cenných papírů u právnických osob	317
10.4.1	Běžný příjem – příjem z držby cenného papíru	317
10.4.2	Kapitálový příjem – příjem z prodeje cenného papíru	318
	Seznam použité literatury	319